

НАЦРТ ЗАКОНА О ГРАНИЧНОЈ КОНТРОЛИ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се гранична контрола, полицијска овлашћења граничне полиције, међународна гранична полицијска сарадња, као и сарадња између државних органа који су надлежни за интегрисано управљање границом.

Гранична контрола

Члан 2.

Гранична контрола, у смислу овог закона, обухвата надзор државне границе, граничну проверу и анализу ризика угрожености безбедности граница.

Сврха обављања граничне контроле је:

- 1) обезбеђење државне границе,
- 2) заштита живота и здравља људи и животне средине,
- 3) спречавање вршења и откривање и расветљавање кривичних дела и прекршаја,
- 4) спречавање ирегуларних миграција,
- 5) спречавање и откривање других активности и радњи којима се нарушава јавни ред и мир, правни поредак и јавна безбедност.

Значење појединих израза

Члан 3.

Изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **државна граница** је замишљена вертикална раван која се граничном линијом простире по Земљиној површини и одваја простор Републике Србије, његов копнени део, унутрашње воде, ваздушни простор и простор испод површине земље од простора суседних држава. У смислу граничних провера под државном границом се сматрају и подручја граничних прелаза на аеродромима и пристаништима преко којих се одвија међународни саобраћај;
- 2) **Управа граничне полиције** (у даљем тексту - **гранична полиција**) је организациона јединица Дирекције полиције у Министарству унутрашњих послова Републике Србије (у даљем тексту - Министарство) која непосредно обавља послове граничне контроле;
- 3) **гранична провера** је контрола лица и путних исправа, контрола превозног средства и контрола ствари која се обавља у току утврђеног радног времена на подручју граничног прелаза, у вези са намераваним преласком државне границе или непосредно након што је извршен прелазак државне границе и друга контрола промета лица, робе, услуга, превозних средстава, животиња и биља преко државне границе одређена законом;
- 4) **гранична линија** је обележена или замишљена линија којом се на Земљиној површини протеже државна граница;
- 5) **граничне провере на другој линији** су додатне провере лица, превозних средстава и предмета које се обављају на посебном месту, ван места предвиђеног за граничну проверу;
- 6) **надзор државне границе** представља скуп овлашћења, радњи и мера које се спроводе уз државну границу, између граничних прелаза и на граничним прелазима изван утврђеног радног времена, у циљу сузбијања прекограничног криминала, спречавања незаконитог преласка државне границе и заштите њене неповредивости,

- вршења контроле граничних одобрења, и предузимања мера, радњи и овлашћења против лица која су на незаконит начин прешла државну границу или злоупотребљавају гранична одобрења;
- 7) **заједнички гранични прелаз** је сваки гранични прелаз који се налази на територији Републике Србије или на територији суседне државе, на којем полицијски службеници граничне полиције Републике Србије и полицијски службеници суседне државе, непосредно један након другог обављају граничне провере, у складу са својим националним законодавством и одредбама међународног уговора;
  - 8) **интегрисано управљање границом** су скуп мера и активности које се предузимају од стране државних органа овлашћених за управљање границом, у складу са важећим законима, стратегијама и другим актима;
  - 9) **ирегуларне миграције** су свако кретање становништва из једне државе у другу, које није у складу са важећим законским прописима, као и боравак који је у супротности са важећим законским прописима;
  - 10) **невојни изазови, ризици и претње по државну границу** су тероризам, организовани криминал, корупција, мигрантска криза, елементарна непогода, техничко-технолошке и друге несреће и опасности;
  - 11) **анализа ризика угрожености безбедности граница** је радна метода којом се, на основу расположивих информација, утврђују ризици и претње по безбедност државне границе на основу које се усмеравају активности у погледу граничне контроле;
  - 12) **авиопревозник** је физичко или правно лице регистровано за јавни превоз путника у ваздушном саобраћају;
  - 13) **оператер** је правно или физичко лице које као власник или корисник управља и обавља одговарајућу делатност на аеродромима, железници или лукама.

II ДРЖАВНА ГРАНИЦА И ГРАНИЧНА ЛИНИЈА

Одређивање државне границе

Члан 4.

Државна граница одређује се међународним уговором.

Закључивање међународних уговора о разграничењу и утврђивању државне границе је у надлежности министарства надлежног за спољне послове.

Обележавање граничне линије

Члан 5.

Гранична линија обележава се граничним ознакама.

За обележавање, означавање близине и видљивост, као и послове премера, обнављања и одржавања граничних ознака на државној граници надлежна је Републичка дирекција за имовину Републике Србије (у даљем тексту: Дирекција).

Врста, облик и начин постављања граничних ознака одређују се међународним уговором.

Означавање близине државне границе

Члан 6.

Ако гранична линија није довољно видљива, на путевима и другим комуникацијама у близини државне границе, могу се постављати посебне табле са натписима и сигнализацијом којима се упозорава на приближавање граничној линији.

Посебне табле и сигнализацију из става 1. овог члана, на захтев граничне полиције, поставља и одржава Дирекција.

На посебне табле и сигнализацију из става 1. овог члана забрањено је постављати друге табле или сигнализацију којима би се смањила видљивост или на било који други начин мењало значење тих ознака и сигнализације.

Обавеза власника или корисника земљишта

Члан 7.

Власници или корисници земљишта обавезни су да омогуће слободан пролаз ради постављања и одржавања граничних ознака, табли и сигнализације из члана 5. и 6. овог закона и других ознака уз државну границу.

Видљивост граничне линије и забрана делатности уз граничну линију

Члан 8.

Гранична линија треба да буде очишћена од дрвећа, шибља и другог растиња који смањују видљивост граничних ознака и правац протезања граничне линије, а чишћење и обезбеђење прегледности граничне линије обезбеђује Дирекција.

Ради видљивости граничне линије може се забранити сетва одређених врста пољопривредних култура, односно сађење одређених врста воћака и дрвећа и другог растиња на удаљености до 100 метара од граничне линије, а ако то захтевају разлози безбедности - и на већој удаљености.

Ако то захтевају разлози безбедности или је то неопходно ради заштите јавног реда и мира, спречавање ширења заразних болести или одбране Републике Србије, може се забранити или ограничити пловидба, лов, риболов, прелет ваздухоплова, кретање, задржавање и настањивање на одређеним деловима територије Републике Србије уз граничну линију.

Подручја из става 2. и 3. овог члана на којима ће се спроводити одређена ограничења одредиће Влада на предлог Министарства.

Забрана или ограничење из става 2. и 3. овог члана, могу трајати док трају разлози због којих су уведени.

Лов на удаљености до 300 метара од граничне линије мора се писмено најавити граничној полицији најкасније 48 часова пре почетка лова и одјавити по завршетку лова.

Уређење простора уз државну границу и запречавање

Члан 9.

Носилац активности израде просторног или урбанистичког плана дужан је да у поступку доношења просторних или урбанистичких планова, којима се планира уређење простора на удаљености до 100 метара од граничне линије, прибави и сагласност Министарства.

Сагласност за доношење просторног и урбанистичког плана из става 1. овог члана неће се издати ако би се планираним уређењем простора угрозила безбедност државне границе и видљивост граничне линије.

Надлежни орган, у поступку издавања локацијских услова и грађевинске дозволе, за грађевинске објекте у подручју до 100 метара од граничне линије, дужан је да прибави сагласност Министарства.

Сагласност из става 3. овога члана неће се издати ако би грађевински објекат ометао обављање граничне контроле.

Члан 10.

На саобраћајним комуникацијама, путевима и подручјима који нису у функцији законитог преласка државне границе могу се користити средства за запречавање ради онемогућавања незаконитог преласка државне границе ван места граничног прелаза.

Влада, на предлог Министарства и министарства надлежног за спољне послове доноси одлуку којом одређује које ће се саобраћајне комуникације, путеви и подручја запречити.

Спровођење одлуке Владе о запречавању у надлежности је Дирекције.

III ПРЕЛАЗАК ДРЖАВНЕ ГРАНИЦЕ И ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ

Прелазак државне границе

Члан 11.

Прелазак државне границе је свако кретање људи преко државне границе.

Државна граница се прелази на граничном прелазу са важећом путном исправом или другом исправом прописаном за прелазак државне границе, у радно време граничног прелаза и у складу са међународним уговором.

Радно време граничних прелаза који нису отворени 24 часа мора бити видно обележено посебним таблама.

Члан 12.

Ван граничног прелаза и ван утврђеног радног времена граничног прелаза, државна граница се може прећи у случају елементарне непогоде (пожари, поплаве, земљотреси или друге непогоде које се нису могле предвидети), односно ако је тако одређено међународним уговором.

У случају непогоде из става 1. овог члана, државна граница се може прећи у било које време и на било ком месту. Лица која су државну границу прешла у случају непогоде дужна су да о томе обавесте граничну полицију без одлагања, односно одмах по престанку разлога који су условили такав начин преласка државне границе.

Гранично одобрење

Члан 13.

За прелазак државне границе ван граничног прелаза, ван утврђеног радног времена граничног прелаза, и ван утврђеног начина преласка, уколико није другачије уређено међународним уговором и када постоји оправдани интерес, уз одобрење надлежног органа суседне државе, гранична полиција може издати гранично одобрење.

Гранично одобрење из става 1. овог члана се издаје уз сагласност органа управе надлежног за послове царина и других надлежних органа.

Гранично одобрење неће се издати уколико би прелазак државне границе лица утицао на спровођење граничне контроле и безбедност државне границе.

Гранично одобрење издаје се са роком важења до једне године.

Гранично одобрење ће се одузети у случају злоупотребе или престанка разлога због којих је издато.

Гранични прелаз

Члан 14.

Гранични прелаз је место одређено за прелазак државне границе у друмском, железничком, ваздушном и водном саобраћају.

Гранични прелаз може бити стални, сезонски и привремени.

Стални гранични прелаз је место одређено за прелазак државне границе у току целе године.

Сезонски гранични прелаз је место одређено за прелазак државне границе у одређеном периоду године.

Привремени гранични прелаз је место одређено за привремени прелазак државне границе.

Гранични прелази за међународни и погранични саобраћај

Члан 15.

Гранични прелаз за међународни саобраћај је место одређено за прелажење државне границе држављана Републике Србије и страних држављана.

Гранични прелаз за погранични саобраћај је место преко кога држављани Републике Србије са одређене територије Републике Србије прелазе државну границу ради боравка у одређеној зони суседне државе, односно преко кога држављани суседне државе са одређене територије те државе прелазе државну границу ради боравка у одређеној зони Републике Србије, у складу са међународним уговором.

Одређивање граничних прелаза

Члан 16.

Актом Владе одређују се гранични прелази, категоризација граничних прелаза, време и начин преласка преко државне границе.

Граничне прелазе са суседном државом, време и начин преласка преко државне границе одређује Влада у складу с међународним уговором.

Одређивање привременог граничног прелаза

Члан 17.

Изузетно, привремени гранични прелаз за друмски саобраћај решењем може одредити министар надлежан за унутрашње послове, уз сагласност министра надлежног за послове финансија, спољних послова, послове саобраћаја, као и надлежног органа суседне државе, уколико је то потребно ради:

- 1) одржавања културних, верских, научних, спортских и туристичких активности;
- 2) потребе за преусмеравањем саобраћаја;
- 3) извођења вежби надлежних државних органа;
- 4) пољопривредних активности;
- 5) обављања активности које произилазе из међународних уговора.

Привремени гранични прелаз преко кога се обавља водни или ваздушни саобраћај може се отворити само у луци односно аеродрому.

Уколико је одређивање привременог граничног прелаза потребно ради пољопривредних активности, поред сагласности из става 1. овог члана потребно је претходно прибавити и сагласност министра надлежног за послове пољопривреде.

Решењем из става 1. овог члана одређују се време, начин, трошкови отварања и рада привременог граничног прелаза и други услови преласка државне границе.

Привремени гранични прелаз може бити отворен у трајању до три месеца у току једне календарске године, а ако је одређен због обављања пољопривредних радова - док трају ти радови, односно док постоји оправдан интерес.

Услове и поступак за доношење решења из става 1. овог члана прописује Влада.

Уређеност и опремљеност граничног прелаза

Члан 18.

Гранични прелази морају бити уређени и опремљени тако да омогућавају безбедно и ефикасно обављање граничне контроле.

Услове које мора да испуњава гранични прелаз у погледу просторија, уређаја, опреме, инфраструктуре, броја запослених и других материјално техничких средстава неопходних за функционисање граничног прелаза прописује Влада на предлог Министарства.

Обавезе оператера, власника и корисника саобраћајног средства

Члан 19.

Оператер аеродрома, луке или железничке станице на којима се одвија међународни саобраћај дужан је да обезбеди све потребне услове да се гранична контрола обавља несметано у складу са одредбама Закона.

Оператер аеродрома из става 1. овог члана дужан је да обезбеди простор који омогућава раздвајање одлазећих и долазећих путника у међународном саобраћају, као и одвајање путника у међународном саобраћају од других путника и простор за смештај странаца који не испуњавају услове за улазак у земљу у складу са посебним законом, као и издвојен простор за смештај лица у транзиту.

Оператер луке и железничке станице из става 1. овог члана дужан је да обезбеди простор који омогућава раздвајање путника у међународном саобраћају од других путника и простор за смештај странаца који не испуњавају услове за улазак у земљу у складу са посебним законом.

Трошкове уређења, опремања и текућег одржавања граничних прелаза на аеродрому, у луци и на железници сноси оператер. Простор, просторије и услове потребне за обављање граничне контроле оператер обезбеђује без накнаде.

Трошкове изградње, уређења, опремања и текућег одржавања граничних прелаза који нису обухваћени ставом 1. овога члана сноси Дирекција.

Подручје граничног прелаза

Члан 20.

Подручје граничног прелаза обухвата простор који је потребан за обављање граничне контроле, као и непосредну околину са објектима неопходним за несметано и безбедно одвијање саобраћаја.

Подручје граничног прелаза утврђује се решењем Министарства, уз сагласност надлежних органа државне управе из система интегрисаног управљања границом.

На заједничким локацијама граничних прелаза, подручје граничног прелаза са суседном државом одређује се у складу са међународним уговором.

Подручје граничног прелаза је од посебног безбедносног значаја.

Означавање граничног прелаза

Члан 21.

Гранични прелаз и његово подручје обележавају се прописаним ознакама и другом сигнализацијом, при чему се натписи осим на језику и писму које је у службеној употреби могу исписивати и латиничким писмом, као и на страном језику.

Ознаке и другу сигнализацију из става 1. овог члана, на захтев Министарства, поставља и одржава Дирекција.

Изузетно од става 2. овог члана, ознаке и другу сигнализацију на граничном прелазу и његовом подручју на аеродрому, у луци и на железничкој станици, на захтев Министарства, поставља и одржава оператер.

Ограничења при изградњи и постављању објеката

Члан 22.

Изградња, постављање објеката, промена њихове намене, као и постављање инсталације, опреме и уређаја на подручју граничног прелаза не смеју да ометају обављање граничне контроле.

Надлежни орган управе у поступку издавања локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе за објекте на подручју граничног прелаза дужан је да прибави претходну сагласност Министарства.

Изузетно, инвеститор или пројектант може да од Министарства прибави сагласност за радове из става 1. овог члана, уколико то није учињено у току издавања локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе за објекте на подручју граничног прелаза.

Инвеститор је дужан је да прибави претходну сагласност Министарства за почетак радова из става 1. овог члана. У захтеву за издавање сагласности за почетак радова инвеститор је дужан да наведе време почетка радова и крајњи рок за њихов завршетак. Из оправданих разлога Министарство у поступку издавања сагласности може ограничити време извођења радова.

Сагласност из ст. 2. и 3. овог члана неће се издати или ће се радови временски ограничити, ако би објекти, опрема, уређаји или радови ометали спровођење граничне контроле и мера безбедности на државној граници.

Кретање и задржавање на подручју граничног прелаза

Члан 23.

На подручју граничног прелаза дозвољено је кретање и задржавање службених лица, лица која намеравају да пређу државну границу или су је већ прешла, а на подручју граничног прелаза се задржавају због граничне контроле, као и запослених на граничном прелазу и других лица која за то имају прописану дозволу.

Лица која обављају делатност на подручју граничног прелаза и лица која намеравају да пређу државну границу или су је већ прешла могу се кретати и задржавати на за то одређеном простору и дужна су да поступају по посебним ознакама, таблама, хоризонталној и вертикалној сигнализацији, наређењима и упутствима полицијских службеника.

Дозвола за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза

Члан 24.

Дозвола за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза издаје се лицу која стално обавља делатност на подручју граничног прелаза, обавља привремене делатности или за за то имају оправдан разлог.

Дозволу из става 1. овог члана издаје станица граничне полиције у чијој се надлежности налази гранични прелаз за који се тражи дозвола.

Дозволу за кретање и задржавање лица која стално обављају делатност на подручју граничног прелаза издаје се са роком важења до две године.

Ради обављања привремене делатности, као и када је потребно омогућити кретање и задржавање на подручју граничног прелаза у краћем трајању, издаје се привремена дозвола са роком важења до 60 дана.

Дозвола из става 1. овог члана може се издати и другим лицима која за то имају оправдан разлог.

Лице коме је издата дозвола или привремена дозвола за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза у обавези је да за време боравка на подручју граничног прелаза са собом носи дозволу и на захтев полицијског службеника исту да на увид.

Подносилац захтева, одбијање захтева и одузимање дозволе

Члан 25.

Дозвола и привремена дозвола за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза се издаје на писани захтев оператера или другог послодавца код којег је запослено лице коме се та дозвола издаје, односно на захтев заповедника пловног објекта, ваздухоплова или воза.

Оператер или други послодавац код којег је запослено лице не сме да омогући запосленом да обавља послове пре добијања дозволе за кретање на подручју граничног прелаза.

Дозвола и привремена дозвола из члана 24. овог закона неће се издати:

1. лицу којем се у поступку безбедносне провере прописаном Законом о полицији, утврди постојање безбедносне сметње;
2. лицу које је последње три године, од дана подношења захтева за издавање дозволе, кажњавано за прекршај из царинског закона или прекршај утврђен овим законом,
3. ради спречавања ширења заразних болести,

4. кад је то неопходно за заштиту личне и имовинске сигурности других лица, јавни ред и мир или за безбедност државне границе и одбрану Републике Србије.

Уколико се у спроведеном поступку утврди да је код лица коме је издата дозвола или привремена дозвола наступио неки од разлога због којих дозвола не би била издата, донеће се решење којим ће се издата дозвола одузети.

Против решења којим се одбија захтев за издавање или одузима издата дозвола или привремена дозвола може се изјавити жалба Министарству.

Жалба на решење не одлаже извршење решења.

IV ГРАНИЧНА КОНТРОЛА

1. Надлежност за вршење граничне контроле

Надлежност

Члан 26.

Гранична контрола је у надлежности Министарства.

Послове граничне контроле обавља гранична полиција.

Примена овлашћења и спровођење мера и радњи

Члан 27.

Полицијски службеник граничне полиције (у даљем тексту: полицијски службеник) при обављању послова граничне контроле може примењивати овлашћења предвиђена овим и другим законом којима се са најмање штетних последица постиже циљ, уз употребу техничких средстава и уређаја.

Применом овлашћења полицијски службеник предузима мере и радње прописане овим и другим законом.

Мера представља појединачну радњу или скуп радњи које предузимају организационе јединице граничне полиције самостално, у сарадњи са другим организационим јединицама Министарства или другим државним органима у циљу спровођења граничне контроле.

Гранична контрола у стању повећаног ризика

Члан 28.

Ако индиције и догађаји указују да постоји повећани ризик од невојних изазова, ризика и претњи због којих може доћи до угрожавања државне границе, јавне безбедности, људи и имовине у ужем и ширем простору у захвату државне границе, на пружању помоћи граничној полицији у пословима граничне контроле могу се ангажовати и полицијски службеници, средства и опрема других организационих јединица Министарства унутрашњих послова као и припадници, средства и опрема Војске Србије.

Одлуку о спровођењу мере о ангажовању полицијских службеника, средства и опреме других организационих јединица Министарства унутрашњих послова на предлог директора полиције доноси министар унутрашњих послова.

Одлуку о спровођењу мере о ангажовању припадника, средстава и опреме Војске Србије на заједнички предлог министра унутрашњих послова и министра одбране, уз сагласност Владе Републике Србије доноси председник Републике Србије.

У случају ангажовања из става 1. овог члана, гранична полиција сачињава план ангажовања.

За координисано спровођење плана ангажовања надлежно је Министарство унутрашњих послова.

У случају ангажовања из става 1. овог члана ангажовани полицијски службеници и припадници Војске Србије примењују овлашћења и спроводе радње предвиђене овим и другима законима.

Непристрасност, недискриминација, хуманост, поштовање људских права

Члан 29.

Полицијски службеници у примени овлашћења из овог и другог закона поступају непристрасно, пружајући свакоме једнаку законску заштиту и поступајући без дискриминације по било ком основу.

У примени полицијских овлашћења полицијски службеник поступа хумано и поштује достојанство, углед и част сваког лица, људска и мањинска права и слободе грађана, дајући предност правима угроженог у односу на иста права лица које та права угрожава и водећи рачуна о правима трећих лица.

2. Надзор државне границе

Овлашћења у вршењу послова надзор државне границе

Члан 30.

Надзор државне границе обавља се на копну, рекама и језерима, применом овлашћења и спровођењем радњи и мера од стране полицијских службеника граничне полиције, непосредно или уз употребу техничких средстава и уређаја.

Права и обавезе власника или корисника земљишта

Члан 31.

Власник или корисник земљишта обавезан је да полицијским службеницима, ради обављања послова надзора државне границе, омогући слободан пролаз и кретање, укључујући и коришћење свих врста саобраћајних средстава.

Гранични инциденти и повреде државне границе

Члан 32.

Гранични инцидент је активност страних државних органа на територији Републике Србије, која није у складу са међународним уговором или прописима Републике Србије, као и свако друго нарушавање неповредивости државне границе и животне средине у простору око државне границе од стране припадника државних органа суседне државе.

Поведа државне границе је свако нарушавање неповредивости државне границе које проузрокује странац.

Гранични инцидент и повреду државне границе утврђује Министарство.

Гранични инцидент и повреда државне границе решавају се у складу са међународним уговором, односно дипломатским путем, уколико не постоји међународни уговор.

3. Граничне провере

Обављање граничне провере

Члан 33.

Граничне провере је провера:

- 1) лица и докумената;
- 2) ствари и
- 3) саобраћајног средства.

Члан 34.

Гранична провера обавља се на подручју граничног прелаза.

Под условима утврђеним овим законом, гранична провера може се обавити ван подручја граничног прелаза у возу, ваздухоплову и пловном објекту.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, гранична провера у возу и пловном објекту у међународном саобраћају, може се обавити и за време њиховог кретања ван подручја граничног прелаза, у складу са међународним уговором.

Гранична провера или део те провере, ако је то у складу са међународним уговором, може да се обави и на подручју друге државе.

Провера лица

Члан 35.

Приликом граничне провере лица полицијски службеник овлашћен је да:

- 1) изврши увид у путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе и обрађује податке из путних и других исправа;
- 2) проверава и/или утврђује идентитет лица која прелазе државну границу, и обавља проверу у евиденцијама које води Министарство и други органи државне управе, као и међународне организације;
- 3) узима отиске свих прстију и дланова лица и друге биометриске податке ако постоји сумња у идентитет, односно у веродостојност путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе и обавља њихову проверу;
- 4) проверава да ли лице испуњава услове за улазак у Републику Србију, односно излазак из Републике Србије;
- 5) проверава сврху путовања лица;
- 6) обавља преглед лица, ако на други начин није могуће обавити проверу лица, који не обухвата преглед телесних шупљина,
- 7) не дозволи лицу напуштање подручја граничног прелаза до окончања граничних провера;
- 8) издаје упозорења и наређења у циљу обављања правилне, несметане и ефикасне граничне провере и
- 9) оверава прелазак државне границе, односно уноси у путну или другу исправу прописану за прелазак државне границе податке о уласку и изласку, као и податке о одбијању уласка, податке о уношењу и преношењу ватреног оружја и муниције и друге податке од значаја за граничну проверу.

Обављање граничне провере није временски ограничено.

Провера ствари и саобраћајног средства

Члан 36.

Провера ствари обухвата преглед ствари које лице носи са собом и/или превози у превозном средству.

Полицијски службеник овлашћен је да захтева од лица да покаже предмете које има код себе и изврши њихов преглед у циљу проналаска ствари и предмета чије је преношење преко државне границе забрањено или ограничено посебим прописом или због утврђивања идентитета.

Провера саобраћајног средства обухвата:

- 1) унутрашњи и спољни преглед саобраћајног средства;
- 2) преглед саобраћајног средства, укључујући и растављање појединих делова саобраћајног средства, ако постоје основи сумње да лице које управља саобраћајним средством превози скривена лица и забрањене ствари које указују на њихов идентитет или идентитет других путника у саобраћајном средству, а ради спречавања незаконитих активности на државној граници;
- 3) проверу исправа за коришћење и управљање саобраћајним средством и обрада података из тих исправа и
- 4) проверу у евиденцијама које води Министарство и други органи државне управе, као и међународне организације.

Правила о прегледању ствари и саобраћајног средства

Члан 37.

Лице које управља саобраћајним средством или лице чије се ствари проверавају присуствује прегледу.

Полицијски службеник пре почетка прегледа затражиће од лица из става 1. овог члана да се изјасни да ли поседује ствари које представљају предмете кривичног дела или прекршаја или чије је преношење преко државне границе под посебним режимом.

На захтев лица које управља возилом или лица у чијем се поседу ствари налазе, полицијски службеник ће издати Потврду о прегледу саобраћајног средства и ствари.

Поступање у складу са другим прописима

Члан 38.

Када полицијски службеник при прегледу лица, ствари или превозног средства пронађе предмете које је потребно одузети по одредбама Закона о кривичном поступку, односно Закона о прекршајима или предмете који су неопходни за вођење кривичног или прекршајног поступка, полицијски службеник ће наставити поступак по одредбама закона који уређује кривични или прекршајни поступак.

Када полицијски службеник при прегледу лица, ствари или превозног средства пронађе предмете који нису потребни за спровођење кривичног или прекршајног поступка из надлежности Министарства а у надлежности су других државних органа, даљи поступак ће наставити надлежни органи.

Основна гранична провера

Члан 39.

Држављани Републике Србије и странци који могу да прелазе државну границу Републике Србије у складу са међународним уговором на основу личне карте подлежу основној граничној провери, уколико овим законом није другачије прописано.

Основна гранична провера је провера:

1) идентитета лица на основу увида у путну исправу или другу исправу предвиђену за прелазак државне границе, а састоји се од ефикасне и непосредне провере путне исправе, по потреби провером у евиденцијама о издатим путним исправама, украденим, незаконито стеченим, изгубљеним и неважећим путним исправама или другим исправама предвиђеним за прелазак државне границе, као и утврђивање знакова фалсификовања;

2) података о лицима у евиденцијама које води Министарство и други органи државне управе, као и међународне организације;

3) саобраћајног средства и провером у евиденцијама саобраћајних средстава које води Министарство и други органи државне управе.

Провере из става 2. овог члана може се обављати и употребом техничких средстава.

Детаљна гранична провера

Члан 40.

Лица која нису обухваћена чланом 39. став 1. овог закона, као и лица за која постоје основи сумње да могу угрозити безбедност државне границе, јавну безбедност, јавни поредак и јавно здравље или да ће злоупотребити боравак на територији Републике Србије, поред основне провере подлежу и детаљној граничној провери приликом преласка државне границе Републике Србије.

Уколико то захтевају разлози безбедности, гранична полиција може у одређеном временском периоду детаљну граничну проверу обављати над свим лицима која прелазе државну границу Републике Србије.

Кад постоје могућности и ако то захтева лице, детаљна гранична контрола се обавља у издвојеном простору.

Друга линија провере обухвата радње које се могу даље обављати на посебно одређеном месту на граничном прелазу, које није место на којем се обавља гранична провера свих лица.

Приликом детаљне провере, лице које се проверава на другој линији провере, обавештава се о сврси и поступку те провере.

Члан 41.

Детаљна гранична провера је провера:

- 1) важења и исправности путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе;
- 2) услова за улазак странаца прописаних посебним законом;
- 3) да странац није прекорачио време одобреног боравка;
- 4) веродостојности навода у вези места поласка, места намераваног боравка, средства које може законито прибавити, других околности везаних за сврху путовања, и по потреби, одговарајуће пратеће исправе;
- 5) поседовања потребних новчаних средстава за боравак, повратак у државу порекла или транзит до треће државе у којој му је гарантован прихват;
- 6) да лице, његово превозно средство и ствари које носи са собом неће угрозити безбедност државне границе, јавни поредак и јавно здравље.

Провера из става 1. овог члана обухвата и проверу података о упозорењима издатим за лица и ствари, у евиденцијама које води Министарство и други органи државне управе, као и међународне организације, као и предузимање радњи на основу тих упозорења.

Дужности лица приликом преласка државне границе

Члан 42.

Лице које намерава да пређе или је већ прешло државну границу дужно је да:

- 1) стави на увид исправе прописане за прелазак државне границе;
- 2) се подвргне граничној провери;
- 3) не напушта подручје граничног прелаза док се не изврши гранична провера;
- 4) не избегава и не покушава да избегне граничну проверу.

Лице из става 1. овог члана дужно је да, на захтев полицијског службеника, пружи додатна објашњења у вези података и документације из члана 39. и члана 40. овог закона у вези преласка државне границе и поступа по издатим упозорењима и наређењима.

Лице које управља саобраћајним средством којим прелази државну границу дужно је да заустави саобраћајно средство на одређеном простору граничног прелаза на којем се обавља гранична провера и да, после завршене провере, саобраћајним средством без задржавања напусти подручје граничног прелаза.

Лице које управља саобраћајним средством којим прелази државну границу дужно је да поступа по вертикалној и хоризонталној сигнализацији постављеној на граничном прелазу.

Дужности оператора, власника и корисника саобраћајног средства

Члан 43.

Оператер, власник или корисник саобраћајног средства, односно лице које управља саобраћајним средством, дужно је да за време вршења граничне провере обезбеди потребне услове за обављање граничне провере.

Оператер, односно заповедник пловног објекта, возач моторног возила и друго лице које управља саобраћајним средством дужно је да обезбеди да путници не напусте превозно средство и подручје граничног прелаза пре извршене граничне провере прописане овим законом, односно да се после завршене граничне провере не укрцају или искрцају друга лица.

Одступање од режима граничне провере

Члан 44.

У случају изузетних и непредвиђених околности које су довеле до саобраћаја таквог интензитета да време чекања на граничном прелазу постаје предуго, и поред тога што су искоришћене све организационе и друге могућности, могуће је увођење мере одступања од режима граничне провере.

Мера из става 1. овог члана је пропуштање појединих радњи приликом вршења граничне провере и уводи се постепено и траје док трају околности које су га изазвале. Приликом спровођења мере одступања од режима граничне контроле не води се евиденција о лицима и саобраћајним средствима над којима је извршена гранична провера, док се провера из члана 41. предузима по процени полицијског службеника који обавља граничну проверу.

Одлуку о увођењу мере доноси полицијски службеник који руководи граничним проверама на граничном прелазу, о чему ће обавестити гранични орган суседне државе.

Полицијски службеник из става 3. овог члана одређује приоритетне циљеве граничне провере који треба да буду прилагођени конкретним условима, тако да та провера буде успешна.

Приликом одређивања приоритетних циљева граничне провере, провера уласка, по правилу, има предност у односу на проверу изласка из земље.

Током спровођења мере, полицијски службеник ставља отисак печата у путну исправу на уласку у Републику Србију и на изласку из Републике Србије.

Пренос оружја и муниције преко државне границе

Члан 45.

Оружје и муниција могу се преносити преко државне границе у складу са одредбама закона који уређује област набављања, држања и ношења оружја и муниције.

Оружје и муниција могу се преносити преко државне границе само уз важећу путну исправу.

Преко државне границе Републике Србије може се пренети оружје у количини до пет комада и муниција за ватрено оружје до 500 комада.

Овера преласка државне границе

Члан 46.

Прелазак државне границе оверава се у путној исправу отискивањем печата, уколико међународним уговором није другачије прописано.

Отисак улазног или излазног печата уноси се у путну исправу:

- 1) странца у коју је унета важећа виза у складу са визним режимом Републике Србије;
- 2) странца коме је на граничном прелазу издата виза;
- 3) странца коме за улазак није потребна виза;
- 4) држављанина Републике Србије приликом изласка из Републике Србије, а на лични захтев и приликом уласка у Републику Србију.

Лицима која државну границу прелазе са личном картом, на њихов захтев, полицијски службеник дужан је да изда потврду која служи као доказ о уласку у Републику Србију, односно изласку из Републике Србије.

Изузетак од обавезе стављања отиска печата

Члан 47.

Изузетно од члана 46. овог закона, отисак улазног, односно излазног печата не уноси се у:

- 1) путне исправе представника друге државе и чланова њене делегације чији је долазак службено најављен дипломатским путем;
- 2) дозволе пилота или потврде чланова посаде авиона;

- 4) путне исправе чланова посаде и путника бродова на кружном путовању који подлежу проверама у складу са чланом 63. овог закона;
- 5) путну исправу странца, на његов захтев, уколико би то странцу могло проузроковати озбиљне проблеме, при чему се чињеница уласка или изласка, лични подаци и број путне исправе уписују на посебном листу који се уручује странцу.

4. Посебна правила граничних провера одређених категорија лица

Лица изузета од граничних провера

Члан 48.

Гранична провера не спроводи се над представницима других држава и члановима њихових делегација када је улазак у Републику Србију и излазак из Републике Србије најављен Министарству дипломатским путем.

Гранична провера пилота и других чланова посаде

Члан 49.

Пилоти, имаоци пилотске дозволе и други чланови посаде који имају доказ о припадности посади издату у складу са посебним прописима, за време обављања дужности подлежу граничној провери из члана 39. овог закона.

Провера лица из става 1. овог члана обавља се пре провере путника или када за то постоје услови на посебно за то предвиђеном месту.

Лица из става 1. овог члана, за време обављања дужности могу:

- 1) се укрцавати или искрцавати на аеродрому на коме су привремено пристали;
- 2) ући на територију насељеног места у које привремено слећу.

Гранична провера помораца

Члан 50.

Поморци, имаоци идентификационе исправе поморца издате у складу са посебним прописима, који се искрцавају ради боравка на подручју луке у којој је брод пристао или у суседном месту, не подлежу граничним проверама под условом да се налазе на попису посаде брода којем припадају, а који је претходно предат граничној полицији ради вршења граничних провера.

У складу са проценом претњи за безбедност државне границе и заштиту од ирегуларних миграција, поморци подлежу граничној провери пре њиховог искрцавања на обалу.

Ако поморац представља претњу за безбедност државне границе, јавни поредак и јавно здравље, може му се забранити искрцавање.

Поморац који намерава да борави ван места које се налази у близини луке, мора испуњавати услове за улазак на територију Републике Србије у складу са посебним прописима.

Одредбе овог закона о граничној провери помораца, примењује се и на имаоце бродарских књижица.

Гранична провера лица са дипломатским статусом

Члан 51.

Ималац дипломатског или службеног пасоша издатог у складу са прописима своје државе, као и ималац исправе за прелазак државне границе коју издаје међународна организација подлеже основној граничној провери и може имати приоритет и олакшице приликом вршења те провере у односу на остале путнике, уколико се ради о службеном путовању које може доказати.

Лице из става 1. овог члана не прилаже доказ о потребним средствима за издржавање, у складу са посебним законом.

Полицијски службеник може да захтева од лица које се позива на привилегије и имунитете по међународном праву да пружи доказ којим се потврђује његов дипломатски статус.

Акредитованим члановима дипломатских и конзуларних представништава у Републици Србији и члановима њихових породица прелазак државне границе је дозвољен на основу посебне личне карте која је издата у складу са посебним законом и потврђеним међународним уговорима.

Кад полицијски службеник утврди да постоје сметње за улазак лица из става 1. до 4. овог члана у Републику Србију, тим лицима неће забранити улазак без претходне консултације са органом државне управе надлежним за спољне послове.

Прекогранични радници

Члан 52.

Прекогранични радници који често прелазе државну границу на истом граничном прелазу подлежу граничној провери из члана 39. овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, лица која су добро позната полицијском службенику због учесталог преласка државне границе на истом граничном прелазу и за која је проверама у одговарајућим евиденцијама утврђено да не постоје сметње за прелазак државне границе, повремено ће се подвргавати граничној провери у циљу утврђивања да:

- 1) поседују одговарајуће исправе за прелазак државне границе;
- 2) испуњавају услове за улазак у Републику Србију у складу са посебним прописима.

Над лицима из става 1. овог члана повремено се може спроводити детаљна гранична провера из члана 40. овог закона, без најаве.

Малолетна лица

Члан 53.

Приликом граничне провере малолетних лица, полицијски службеник посебну пажњу обраћа да ли малолетно лице путује само или у пратњи другог.

За прелазак државне границе малолетно лице, држављани Републике Србије до навршене 16. године, када путује само или у пратњи другог лица које му није родитељ или законски старатељ, мора поседовати оверену сагласност оба родитеља или законског старатеља.

5. Граничне провере у међународном железничком, ваздушном и водном саобраћају

Гранична провера у међународном железничком саобраћају

Члан 54.

У возовима у међународном саобраћају обавља се гранична провера путника и особља које прелазе државну границу, као и особља у теретним и празним возовима.

Провере из става 1. овог члана обављају се на перону на првој станици доласка или одласка и у возу током вожње до преласка државне границе.

Изузетно од става 1. овог члана, у циљу бржег одвијања железничког путничког саобраћаја, граничне провере, у складу са међународним уговором, могу се обављају у возу током вожње до прве станице на територији суседне државе.

Полицијски службеник, приликом вршења граничне провере, може извршити проверу простора у вагонима уз помоћ железничког особља у циљу откривања скривених лица и ствари које подлежу граничној провери.

Воз у међународном саобраћају који улази у Републику Србију, односно излази из Републике Србије, не сме се зауставити на делу пруге између државне границе и граничног прелаза, осим ако је то неопходно због регулисања железничког саобраћаја и у случају више силе.

Ако се воз у међународном саобраћају који је прешао државну границу заустави на отвореној прузи ван подручја граничног прелаза, железничко особље је дужно да предузме потребне мере у циљу спречавања уласка, односно изласка лица из воза и о заустављању одмах обавести граничну полицију.

Гранична провера у међународном ваздушном саобраћају

Члан 55.

Гранична провера лица у међународном ваздушном саобраћају обавља се на аеродрому, на месту одређеном за ту сврху.

Оператер је дужан да предузме мере за усмеравање путника у просторије одређене за вршење граничне провере.

Изузетно од става 1. овог члана, граничне провере се могу обављати на платформи приликом изласка из авиона, на основу анализе ризика угрожености безбедности граница.

Ако ваздухоплов, у случају више силе или без дозволе слети на аеродром који није гранични прелаз, ваздухоплов може наставити лет само након одобрења граничне полиције и органа управе надлежног за послове царина.

Вођа ваздухоплова који се користи у сврхе приватних летова у међународном саобраћају дужан је да пре полетања граничној полицији достави план лета и општу изјаву која садржи информације о идентитету путника.

Након граничне провере полицијски службеник уноси отисак печата и на општу изјаву из става 5. овог члана.

Међународни транзитни промет

Члан 56.

Граничне провере се по правилу не обављају у међународном транзитном ваздушном саобраћају након пристајања ваздухоплова на аеродром ако путници не напуштају ваздухоплов или се налазе у простору намењеном за транзит путника.

Из безбедносних разлога ако постоји сумња о злоупотреби прописа о транзитној визи, на одређеним летовима из става 1. овог члана, могу се предузимати додатне провере.

Граничне провере врше се над лицима која напуштају ваздухоплов и налазе се у транзитној зони ако је то оправдано на основу анализе ризика угрожености безбедности граница, као и у случају провере поседовања аеродромске транзитне визе.

Обавезе превозника у ваздушном саобраћају

Члан 57.

Авиопревозник дужан је да, одмах по завршетку пријаве путника за лет, граничној полицији на граничном прелазу на којем ће путници ући у Републику Србију, достави потпуне и тачне податке о путницима.

Подаци из става 1. овог члана су: име и презиме, број и врста путне исправе, држављанство, датум рођења, назив граничног прелаза на којем ће ући у Републику Србију, ознака лета, време поласка и доласка, укупан број путника и место укрцавања.

Подаци из става 1. овог члана прикупљају се и достављају електронским путем, а у случају немогућности таквог достављања, прикупљање и достављање тих података обавља се на други одговарајући начин.

О достављању података граничној полицији и обради личних података из става 1. овог члана, авиопревозник обавестиће путника у складу са прописом којим се уређује заштита података о личности.

Слетање ваздухоплова ван места одређеног за међународни ваздушни саобраћај

Члан 58.

Када у случајевима више силе или непосредне опасности или према налозима надлежних органа за ваздушни саобраћај ваздухоплов у међународном саобраћају, мора да

слети на место која није гранични прелаз, ваздухоплов може наставити лет искључиво уз одобрење граничне полиције и царине.

Кретање ваздухоплова дуж граничне линије

Члан 59.

Ваздушни путеви не могу се одредити дуж граничне линије.

За летење цивилних ваздухоплова у ваздушном простору Републике Србије који се налази 1.000 метара од граничне линије потребно је одобрење граничне полиције.

Ако то захтевају разлози безбедности, Влада на предлог министара надлежног за унутрашње послове може да ограничи летење цивилних ваздухоплова и на даљини већој од 1.000 метара од граничне линије.

Режим преласка државне границе у међународном водном саобраћају

Члан 60.

Пловни објекат у међународном саобраћају на међународном водном путу дужан је да пређе државну границу на граничном прелазу отвореном за међународни речни саобраћај.

Страни пловни објекат у међународном саобраћају који улази на, односно излази из унутрашњих вода Републике Србије на којима се налази међународни водни пут дужан је да изврши граничне провере на првом граничном прелазу отвореном за међународни речни саобраћај, на који наилази у правцу пловидбе.

Домаћи пловни објекат у међународном саобраћају који улази у Републику Србију, односно излази из Републике Србије дужан је да изврши граничне провере на првом, односно последњем граничном прелазу отвореном за међународни речни саобраћај, на који наилази у правцу пловидбе.

По извршеној граничној провери на улазу у Републику Србију страни пловни објект у међународном саобраћају на унутрашњим водама Републике Србије може пристати и ван места граничног прелаза по одобрењу надлежне лучке капетаније.

Лица и чланови посаде која пловним објектима долазе у Републику Србију или из Републике Србије одлазе у иностранство, могу се искрцати, односно укрцати само на подручју граничног прелаза за међународни водни саобраћај, ако међународним уговором није другачије одређено.

Заповедник пловног објекта у међународном саобраћају не сме на пловни објекат примити и укрцати лице без важеће исправе прописане за прелазак државне границе нити укрцавати или искрцавати лица ван подручја граничног прелаза, осим у случају спасавања лица.

Пловни објекат у међународном саобраћају на водама на којима важи међународни режим пловидбе не сме остварити контакт са другим пловним објектима без одобрења надлежне лучке капетаније, осим у случају више силе или спасавања лица.

Граничне провере у међународном водном саобраћају

Члан 61.

Гранична провера пловног објекта у међународном саобраћају обавља се на подручју граничног прелаза или на пловном објекту. У складу са међународним уговором, гранична провера се може обављати и током пловидбе или након пристајања пловног објекта на подручју друге државе.

Заповедник или управљач пловила по доласку из иностранства и пре одласка у иностранство, дужан је предати граничној полицији попис чланова посаде и путника на пловилу у два примерка и дати на увид њихове исправе прописане за прелазак државне границе, осим ако је то међународним уговором или другим прописом другачије уређено.

Провером из става 2. овог члана утврђује се да ли чланови посаде и путници испуњавају услове за улазак у Републику Србију или излазак из Републике Србије, у складу са овим или посебним законом.

У случају да се лице које не испуњава услове за улазак у Републику Србију искрца с пловила у луку без одобрења граничне полиције, заповедник, управљач или власник пловила сноси трошкове боравка и удаљења лица из Републике Србије.

Копију пописа из става 3. овог члана полицијски службеник који обавља граничну проверу оверава уношењем отиска печата и враћа је заповеднику пловног објекта који је дужан да је покаже на захтев полиције за време боравка у луци.

Заповедник пловног објекта или управљач, односно овлашћено лице обавештава граничну полицију, ако је могуће и пре пристајања пловног објекта у луку или гранични прелаз, о присуству скривених путника. Заповедник брода одговоран је за скривене путнике.

Заповедник пловног објекта дужан је да благовремено обавести полицијске службенике који врше граничне провере о испловљавању пловног објекта и надлежну лучку капетанију.

Одступања од режима преласка државне границе у међународном водном саобраћају

Члан 62.

Ако, услед више силе, пловни објекат пристане на месту где се не налази гранични прелаз, заповедник или управљач пловног објекта у обавези је да о томе без одлагања обавести лучку капетанију и граничну полицију.

Заповедник или управљач пловног објекта из става 1. овог члана не сме укрцавати и искрцавати лица осим у случају спасавања тих лица.

Заповедник или управљач пловног објекта из става 1. овог члана, дужан је да копију пописа чланова посаде и путника достави граничној полицији.

Поступак граничне провере брода на кружном путовању

Члан 63.

Заповедник брода на кружном путовању или бродар, односно овлашћено лице дужан је да достави граничној полицији план пута и програм кружног путовања најкасније 24 часа пре доласка на гранични прелаз.

Након доласка на подручје граничног преласа или пре одласка са подручја граничног преласа чланови посаде и путници подлежу граничним проверама на основу пописа чланова посаде и списка путника који се налазе на броду.

У попис чланова посаде и списак путника уносе се име и презиме, датум рођења, држављанство и број и врста путне исправе, а ако је потребно и број визе.

Заповедник брода или бродар, односно овлашћено лице доставља попис из става 2. овог члана граничној полицији најкасније 24 часа пре доласка на гранични прелаз.

На попис чланова посаде и путника из става 2. овог члана ставља се отисак печата. Путници који се искрцавају на обалу подвргавају се граничној провери у складу са овим законом, осим ако према анализа ризика угрожености безбедности граница не постоји потреба за вршењем граничне провере.

Издавање одобрења за кретање члана посаде који нема визу

Члан 64.

Члану посаде страног брода, који нема потребну визу, а свој статус може доказати идентификационом исправом поморца из члана 50. овог закона или је уписан у попис чланова посаде и путника, као и члану посаде страног ваздухоплова, који нема потребну визу, а поседује исправу члана посаде издату у складу са међународним стандардима, за време задржавања брода, односно ваздухоплова на подручју граничног преласа може се издати одобрење за кретање на подручју насељеног места у којем се налази гранични прелаз или аеродром.

Одобрења из става 1. овог члана, на захтев заповедника страног брода, односно вође ваздухоплова издаје надлежна станица граничне полиције, за време задржавања брода или ваздухоплова, а најдуже до 90 дана.

Члан посаде из става 1. овог члана не сме се без одобрења кретати на подручју на којем се налази гранични прелаз или аеродром.

V ПОСЛОВИ ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ ВАН ПОДРУЧЈА ГРАНИЧНОГ ПРЕЛАЗА

Члан 65.

Ван подручја граничног прелаза на територији Републике Србије, полицијски службеник ће, на основу анализа ризика угрожености безбедности граница, а у сврху откривања и расветљавања кривичних дела и прекршаја из области прекограничног криминала и ирегуларних миграција, вршити детаљне граничне провере.

У вршењу послова из става 1. овог члана полицијски службеник примењује овлашћења прописана овим и другим законом.

У обављању послова из става 1. овог члана полицијски службеник не оверава путну исправу.

VI МЕЂУНАРОДНА ГРАНИЧНА САРАДЊА

Облици сарадње

Члан 66.

Међународна гранична сарадња обухвата делатност граничне полиције на територији стране државе, сарадњу са страним полицијским службама, размену полицијских службеника за везу и размену информација, односно делатност страних полиција на територији Републике Србије, укључујући рад у заједничким контакт канцеларијама/центрима, на заједничким граничним прелазима, у заједничким мешовитим патролама и операцијама и другим облицима полицијског поступања.

Међународна сарадња из става 1. овог члана остварује се на основу међународног уговора.

Члан 67.

Полицијски службеници страних полицијских служби, у складу са међународним уговором, могу прелазити преко територије Републике Србије или на територији Републике Србије обављати радње предвиђене међународним уговором.

Полицијски службеници из става 1. овог члана могу на територији Републике Србије, носити униформу, службено оружје и друга средства принуде, ако је то саставни део њихове службене униформе, као и користити техничку опрему и возила са својим ознакама.

Изузетно страни полицијски службеници, могу на територији Републике Србије, носити униформу, службено оружје и друга средства принуде, ако је то саставни део њихове службене униформе, као и користити техничку опрему и возила са својим ознакама, на основу сагласности директора полиције.

Полицијски службеници граничне полиције Републике Србије могу, у складу са међународним уговором, на територији друге државе обављати радње и учествовати у спровођењу одређених мера.

VII ЕВИДЕНЦИЈЕ

Врсте евиденција

Члан 68.

За потребе вршења граничне контроле, гранична полиција води евиденције о:

- 1) лицима и саобраћајним средствима на којима је извршена гранична провера;
- 2) лицима и саобраћајним средствима којима није дозвољен прелазак државне границе;

- 3) лицима према којима је спроведен поступак утврђивања идентитета;
- 4) лицима којима је издато гранично одобрење из члана 13.;
- 5) лицима којима је одбијен захтев за издавање граничног одобрења или им је гранично одобрење одузето (члан 13.);
- 6) лицима којима су издате дозволе за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза из члана 24. овог закона;
- 7) лицима којима је одбијен захтев за издавање дозволе или им је дозвола одузета у случају из члана 35. овог закона;
- 8) издатим одобрењима за кретање на подручју насељеног места у којем се налази гранични прелаз или аеродром из члана 64. овог закона;
- 9) издатим одобрењима за летење цивилних ваздухоплова у ваздушном простору Републике Србије који се налази 1.000 метара од граничне линије из члана 59. овог закона;
- 10) лицима која су поднела захтеве за давање сагласности и лицима којима је издата сагласност из члана 9. и 22. овог закона;
- 11) лицима која су извршила повреду државне границе;
- 12) лицима која су најавила лов уз граничну линију;
- 13) лицима којима су издати документи из делокруга рада граничне полиције;
- 14) лицима према којима су предузете друге мере и радње од стране полицијских службеника граничне полиције у складу са овлашћењима из овог закона и
- 15) лицима и саобраћајним средствима о којима се води збирка података која настаје вршењем видео надзора.

На обраду података о личности у евиденцијама из става 1. овог члана које води Министарство, односно гранична полиција, као и на садржину тих евиденција, ажурирање и брисање, рокове чувања и мере заштите података примењују се одредбе закона којим се уређују евиденције и обрада података у области унутрашњих послова.

Ради ефикасног обављања граничне контроле, а у сврху олакшаног кретања лица преко државне границе, успоставља се Информатички систем за граничну контролу (у даљњем тексту: ИСГК).

VIII НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 69.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона обавља Министарство.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако на посебне табле за упозорења и сигнализацију поставља друге табле или сигнализацију којима се смањује видљивост табли и сигнализације којима се упозорава на граничну линију (члан 6. став 3. овог закона);
- 2) ако не омогући слободан пролаз ради постављања и одржавања граничних ознака, табли и сигнализације из члана 5. и 6. овог закона и других ознака уз државну границу (члан 7.);
- 3) ако сеје одређене врсте пољопривредних култура, односно сади одређене врсте воћака и дрвећа и друго растиње када је то актом министра надлежног за унутрашње послове забрањено (члан 8. став 2.);
- 4) ако обавља пловидбу, лов, риболов, прелеће ваздухопловом, креће се или задржава уз граничну линију, када је то актом Владе забрањено или ограничено (члан 8. став 3.);
- 5) ако без писмене најаве граничној полицији 48 часова пре почетка лова, лови у одређеној зони уз граничну линију или се по завршетку лова не одјавити (члан 8. став 5.);

- 6) ако у поступку израде просторног или урбанистичког плана којима се планира уређење простора дубине 100 метара од граничне линије, не прибави претходну сагласност Министарства (члан 9.);
- 7) ако на аеродрому на коме се одвија међународни саобраћај не обезбеди простор који омогућава раздвајање одлазећих и долазећих путника у међународном саобраћају, као и одвајање путника у међународном саобраћају од других путника и простор за смештај странаца који не испуњавају услове за улазак у земљу у складу са посебним законом, као и издвојен простор за смештај лица у транзиту (члан 19. став 2.);
- 8) ако у лукама или железничким станицама на којима се одвија међународни саобраћај не обезбеди простор који омогућава да се путници у међународном саобраћају одвоје од других путника и простор за смештај странаца који не испуњавају услове за улазак у земљу у складу са посебним законом (члан 19. став 3);
- 9) ако у поступку издавања локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе за објекте на подручју граничног прелаза не прибавити претходну сагласност Министарства (члан 22. став 2.);
- 10) ако за почетак радова на изградњи, постављању објеката, промени њихове намене, као и постављању инсталације, опреме и уређаја на подручју граничног прелаза не прибави претходну сагласност Министарства (члан 22. став 4.);
- 11) ако граничној полицији не поднесе писмени захтев за издавање дозволе за кретање и задржавање на граничном прелазу за запосленог пре него што запослени отпочне са радом или омогући запосленом да обавља послове пре добијања дозволе за кретање на подручју граничног прелаза (члан 25.);
- 12) ако полицијском службенику, ради вршења послова надзора државне границе, не омогући слободан пролаз и кретање, укључујући и коришћење свих врста саобраћајних средстава (члан 31. став 1.);
- 13) ако превозно средство напусти подручје граничног прелаза пре извршене граничне провере прописане овим законом (члан 42. став 3. овог закона);
- 14) ако за време вршења граничне провере не обезбеди потребне услове за рад граничне полиције (члан 43. став 1.)
- 15) ако не обезбеди да путници не напусте подручје граничног прелаза пре извршене контроле, односно да се после завршене контроле не укрцају или искрцају друга лица (члан 43. став 2.);
- 16) ако се воз при уласку или изласку из Републике Србије, осим у случају више силе или ако је то неопходно због регулисања железничког саобраћаја, заустави на делу пруге између државне границе и граничног прелаза (члан 54. став 5.);
- 17) ако железничко особље воза који је у међународном саобраћају прешао државну границу, о заустављању воза на отвореној прузи ван подручја граничног прелаза одмах не обавести граничну полицију и не обезбеди воз или не предузме потребне мере ради спречавања уласка односно изласка лица из воза воз (члан 54. став 6.);
- 18) ако не предузме мере за усмеравање путника у просторије одређене за вршење граничне провере (члан 55. став 2.);
- 19) ако ваздухоплов, који је у случају више силе или без дозволе слетео на аеродром који није гранични прелаз, настави лет без одобрења граничне полиције и органа управе надлежног за послове царина. (члан 55. став 4.);
- 20) ако вођа ваздухоплова који се користи у сврхе приватних летова у међународном саобраћају, пре полетања граничној полицији не достави план лета и општу изјаву која садржи информације о идентитету путника. (члан 55. став 5.);
- 21) ако одмах по завршетку пријаве путника за лет, граничној полицији на граничном прелазу на којем ће путници ући у Републику Србију, не достави потпуне и тачне податке о путницима (члан 57. став 1.);
- 22) ако вођа ваздухоплова у међународном саобраћају, који услед више силе или нужде, слети ван места одређеног за међународни ваздушни саобраћај, наставити лет без одобрења граничне полиције и царине (члан 58.);

- 23) ако без одобрења граничне полиције обавља летење цивилним ваздухопловом у ваздушном простору Републике Србије који се налази 1.000 метара од граничне линије (члан 59.);
- 24) ако заповедник пловног објекта не поступи по одредбама из члана 60. став 2. и 3. овог закона;
- 25) ако заповедник пловила обавља укрцавање или искрцавање лица или чланова посаде ван подручја граничног прелаза (члан 60. став 5.);
- 26) ако заповедник пловила у пловни објект прими и укрца лица без важеће исправе прописане за прелазак државне границе или укрцава или искрцава лица ван граничног прелаза, осим у случају спасавања лица (члан 60. став 6. овог закона);
- 27) ако заповедник пловила, пловилом којим заповеда у међународном саобраћају на водама на којима важи међународни режим пловидбе, оствари контакт са другим пловним објектима без одобрења надлежне лучке капетаније, осим у случају више силе или спашавања лица (члан 60. став 7. овог закона);
- 28) ако заповедник пловног објекта по доласку из иностранства или пре одласка у иностранство не преда граничној полицији препис пописа чланова посаде и списак путника на пловном објекту, односно не стави на увид њихове исправе прописане за прелазак државне границе (члан 61. став 2.);
- 29) ако заповедник пловног објекта за време боравка у луци на захтев полиције не покаже оверену копију преписа пописа чланова посаде и списак путника на пловном објекту (члан 61. става 5.);
- 30) ако заповедник пловног објекта, након пристајања пловног објекта у луку или подручје граничног прелаза не обавести граничну полицију о присуству скривених путника на пловилу (члан 61. става 6.);
- 31) ако заповедник пловног објекта благовремено не обавести полицијске службенике који врше граничне провере о испловљавању пловног објекта (члан 61. става 7.);
- 32) ако заповедник пловног објекта поступи супротно одредби члана 62. става 1 или став 2. овог закона;
- 33) ако заповедник или управљач пловног објекта који је услед више силе, пристао на месту где се не налази гранични прелаз, не достави граничној полицији, односно најближој копију пописа чланова посаде и путника (члан 62. става 3.)
- 34) ако заповедник брода на кружном путовању или бродар, односно овлашћено лице не достави граничној полицији план пута и програм кружног путовања најкасније 24 часа пре доласка на гранични прелаз (члан 63. става 1.)
- 35) ако заповедник брода или бродар, односно овлашћено лице не достави граничној полицији попис чланова посаде и списак путника који се налазе на броду најкасније 24 часа пре доласка на гранични прелаз (члан 63. става 4.)
- 36) ако се члан посаде страног пловног објекта, воза или ваздухоплова, који нема потребну визу, за време задржавања пловног објекта, воза или ваздухоплова на подручју граничног прелаза, односно луке или пристаништа, креће без потребног одобрења на подручју насељеног места у коме се налази гранични прелаз, односно лука или пристаниште (члан 64. овог закона);

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 20.000 до 200.000 динара.

За прекршај из става 1. тачка 21. овог члана казниће се и предузетник новчаном казном у износу од 20.000 до 200.000 динара

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се и физичко лице за прекршај из става 1 тачке. 1,2,3,4, 5,9,10,12,13,14, 15, 19, 20, 22, 23,24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 и 36 овог члана.

За прекршај из става 1. тачка 14. и 24.овог члана може се изрећи и заштитна мера забране вршења делатности у трајању до шест месеци.

Члан 71.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 100.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај физичко лице ако:

- 1) пређе или покуша да пређе државну границу изван одређеног граничног прелаза, изван радног времена на граничном прелазу или супротно намени граничног прелаза, или ако пређе или покуша да пређе државну границу на граничном прелазу без важеће путне или друге исправе прописане за прелазак државне границе (члан 11. став 2.);
- 2) пређе државну границу ван граничног прелаза услед више силе, а о томе одмах не обавести граничну полицију (члан 12.);
- 3) се креће и задржава на подручју граничног прелаза без потребне дозволе (члан 23.);
- 4) не стави на увид исправе прописане за прелазак државне границе или се не подвргне граничној провери или напусти подручје граничног прелаза док се не изврши гранична провера или избегава, односно покушава избећи граничну проверу (члан 42. став 1.);
- 5) ако на захтев полицијског службеника, не пружи додатна објашњења у вези података и документације из члана 39. и члана 40. овог закона у вези преласка државне границе и не поступа по издатим упозорењима и наређењима полицијских службеника. (члан 42. став 2.);
- 6) не заустави саобраћајно средство на одређеном простору граничног прелаза на којем се обавља гранична провера или после завршене провере, саобраћајним средством не напусти подручје граничног прелаза (члан 42. став 3.);
- 7) управља саобраћајним средством којим прелази државну границу и не поступа по вертикалној и хоризонталној сигнализацији постављеној на граничном прелазу (члан 42. став 4.)

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконских аката

Члан 72.

Министар доноси прописе којима ближе уређује:

- 1) облик, садржину и начин постављања посебних ознака, табли и сигнализације за означавање близине државне границе, граничног прелаза, радног времена граничног прелаза, подручја граничног прелаза;
- 2) начин поступања граничне полиције приликом утврђивања и решавања граничног инцидента и повреде државне границе;
- 3) изглед и садржину обрасца и начин пријаве лова уз граничну линију;
- 4) изглед и садржину обрасца захтева за издавање граничног одобрења, граничног одобрења, начин издавања и одузимања граничног одобрења;
- 5) поступак подношења захтева и издавања сагласности за уређење простора уз државну границу;
- 6) поступак подношења захтева и издавања сагласности за изградњу, постављање објеката, промена њихове намене, као и постављање инсталације, опреме и уређаја на подручју граничног прелаза и претходну сагласност за почетак радова на подручју граничног прелаза;
- 7) садржај захтева за издавање, поступак издавања и одузимања, изглед и садржај исправа предвиђених овим законом;
- 8) начин вршења надзора државне границе и поступак издавања, изглед и садржај аката које полицијски службеници сачињавају приликом обављања послова надзора државне границе;
- 9) начин вршења граничних провера и поступак издавања, изглед и садржај аката које полицијски службеници сачињавају приликом обављања послова граничних провера;

- 10) изглед, садржај печата и начин уноса података о преносу оружја и муниције преко државне границе у путну исправу;
- 11) изглед, садржај печата и начин стављања отиска у путну исправу;
- 12) изглед, садржај образасца потврде из члана 46. став 3. овог закона и образца посебног листа из члана 47. става 1. тачке 5.;
- 13) начин вођења и образце евиденција предвиђених чланом 68. закона;
- 14) садржај, права приступа, обраду података и начин коришћења Јединственог информационог систем за државну границу предвиђеног чланом 68. закона.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи који су важили до ступања на снагу овог закона уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Усклађивање рада оператера и управљача

Члан 73.

Оператер аеродрома, луке и управљач железничке инфраструктуре дужан је да обавезе у погледу уређења и опремања граничних прелаза испуни у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења закона

Члан 74.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити државне границе („Сл. гласник РС”, бр. 97/08 и 20/15 - др. закон).

Ступање на снагу закона

Члан 75.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.